

Sygn. akt IA Ca 793/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Edyta Jefimko (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Trębska

SO (del.) Grzegorz Tyliński

Protokolant: sekr. sąd. Monika Likos

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2013 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) z siedzibą w K.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

z siedzibą w W.

o wydanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt XVI GC 311/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób:

a) w punkcie 1 (pierwszym) nakazuje (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wydanie (...) z siedzibą w K. samochodu osobowego marki B. (...) o nr rejestracyjnym (...), nr identyfikacyjnym pojazdu (...), posiadającym kartę pojazdu nr A. (...) wraz z kompletem kluczyków - w terminie 3 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku,

b) w punkcie 2 (drugim) zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz (...) z siedzibą w K. kwotę 10.400 zł (dziesięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz (...) z siedzibą w K. kwotę 9.483 zł (dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 30 maja 2011 roku (...) z siedzibą w K. domagała się wydania od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. samochodu osobowego marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) i numerze nadwozia (...) w terminie 3 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku. Ponadto wnosila o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu. Jako podstawę faktyczną powództwa powód wskazał, że w dniu 3 sierpnia 2010 r. kupił od

(...) spółki z o.o. z siedzibą w W. przedmiotowy samochód , który od momentu zakupu znajduje się w posiadaniu (...) spółki z o.o. w W., odmawiającej jego wydania .

W odpowiedzi na pozew (...) spółka z o.o. w W. wносиła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych .

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo oraz obciążył kosztami postępowania stronę powodową.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych oraz rozważaniach prawnych:

W dniu 7 lipca 2010 r. (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. wystawiła na rzecz (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. faktury sprzedaży , zgodnie z którymi (...) spółka z o.o. zobowiązana była uiszczyć cenę zakupu za sześć samochodów marki B., w tym samochód osobowy marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...), numerze nadwozia (...) - przelewem w terminie 7 dni tj. do dnia 14 lipca 2010 r. Pozwany wydał kupującemu dokumenty , dotyczące nabytych samochodów , w tym karty pojazdów i świadectwa homologacji .W dniu 3 sierpnia 2010 r. w K. została zawarta umowa sprzedaży pomiędzy (...) spółką z o.o. z siedzibą w W. jako sprzedającym , a (...) z siedzibą w K. jako kupującym. Przedmiotem sprzedaży były trzy samochody osobowe marki B., w tym samochód którego wydania domaga się powód. Cena przedmiotowego pojazdu została ustalona na kwotę 111 186,76 zł , a zapłata miała nastąpić do dnia 10 sierpnia 2010 r. przelewem na rachunek bankowy wskazany w umowie. Wydanie kart pojazdów nastąpiło z chwilą podpisania umowy. W dniu 25 sierpnia 2010 r. z uwagi na niezapłacenie żadnej należności z wystawionych faktur pozwana spółka wystosowała do (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. pismo informując ,że umowy uważa za niezawarte , a nadto wystawiła faktury korygujące na kwotę „0" i zażądała zwrotu wszystkich sześciu kart pojazdów. Na skutek tego żądania (...) spółka z o. o z siedzibą w W. odesłała 3 faktury korygujące oraz zwróciła dokumenty trzech pojazdów. Pismem z dnia 21 września 2010 r. pozwany wezwał (...) spółkę z o.o. do zapłaty za następujące faktury: VAT (...) , VAT (...) oraz VAT (...) w terminie dwóch dni od otrzymania wezwania pod rygorem odstąpienia od umowy. Wobec niespełnienia świadczenia przez (...) spółkę z o.o. , (...) spółka z o.o. w W. w piśmie z dnia 18 kwietnia 2011 r. złożyła kupującemu oświadczenie o odstąpieniu od umowy z uwagi na nieuregulowanie ceny sprzedaży w terminie, wzywając jednocześnie do zwrotu trzech kart pojazdów. Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta K. z dnia 9 grudnia 2010 r. samochód osobowy marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) i numerze nadwozia (...) został zarejestrowany na rzecz (...) z siedzibą w K.. W dniu 20 września 2010 r. w salonie firmowym pozwanej spółki stawił się przedstawiciel powoda K. D. , żądając wydania trzech samochodów , będących przedmiotem umowy sprzedaży zawartej pomiędzy (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. , a (...) z siedzibą w K.. Pojazdy nie zostały wydane.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo w całości , uznając je za bezzasadne. W jego ocenie (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. nie nabyła skutecznie od (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. samochodu osobowego marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) i numerze nadwozia (...). Oceniając skuteczności rozporządzenia rzeczą cudzą przez pryzmat przesłanek z art. 169 k.c., Sąd uznał , iż nie doszło do fizycznego przekazania pojazdu powodowi w dacie sporządzenia i podpisania w dniu 3 sierpnia 2010 r. umowy sprzedaży .Ponadto jak wynika z zeznań świadków P. K. i (...) z siedzibą w K. w chwili zakupu przedmiotowego pojazdu miała pełną świadomość , że nabywa go od osoby nieuprawnionej, gdyż (...) spółka z o.o. nie zapłaciła (...) spółce z o.o. ceny sprzedaży. Wiedzę na temat braku uiszczenia ceny posiadał K. D. , działający w imieniu powoda , a został o tym poinformowany na spotkaniu w salonie pozwanego. Oznacza to, iż powód zawierając umowę kupna - sprzedaży z (...) spółką z o.o. działał w złej wierze . (...) z siedzibą w K. jako profesjonalista z branży samochodowej , powinna dołożyć wszelkich starań aby sprawdzić czy zakupiony pojazd jest faktycznie własnością sprzedawcy , a więc czy może on skutecznie nim rozporządzać , a nie tylko i wyłącznie opierać się na dokumencie w postaci karty pojazdu. Skoro strona powodowa nie nabyła skutecznie prawa własności samochodu osobowego marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) i numerze nadwozia (...) , to nie może domagać się jego wydania przez stronę pozwaną.

Apelację od wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości na podstawie następujących zarzutów :

1. naruszenia przepisów prawa materialnego w postaci:

- 1) art. 155 §1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, iż umowa sprzedaży zobowiązująca do przeniesienia własności rzeczy oznaczonej co do tożsamości, nie przenosi własności tej rzeczy, gdyż niezbędne jest jej wydanie,
- 2) art. 535 k.c. poprzez przyjęcie, iż do przeniesienia prawa własności na podstawie umowy sprzedaży niezbędne jest dokonanie zapłaty ceny.

2. sprzeczności istotnych ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego polegającej na:

- 1) ustaleniu, iż do przeniesienia własności przedmiotu sporu nie doszło, mimo, iż z treści umowy sprzedaży oraz faktury jednoznacznie wynika, iż sprzedający złożył oświadczenie o przeniesieniu własności, zaś kupujący o nabyciu tej rzeczy,
- 2) ustaleniu, iż wartość pojazdu samochodowego, którego wydania żąda strona powodowa to 111.186,76 zł mimo, iż z dokumentów włączonych w poczet dowodów - umowy sprzedaży oraz faktury - wprost wynika, iż wartość ta wynosi 135.647,85 zł,
- 3) ustaleniu, iż już 20 września 2010 r. przedstawiciel strony powodowej został poinformowany o przyczynach, a tym samym fakcie odstąpienia od umowy, mimo, iż z dokumentów załączonych przez stronę pozwaną a także jej twierdzeń wynika, iż odstąpienie miało miejsce dopiero 18 kwietnia 2011 r.

3. naruszenia przepisów postępowania w postaci :

- 1) art. 247 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i przeprowadzenie dowodu ze świadków w sytuacji istnienia pisemnych dowodów , tj. oświadczenia w umowie sprzedaży wystraszających do stwierdzenia, iż do przeniesienia własności doszło,
- 2) art. 328§2 k.p.c. poprzez niepodanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, a w szczególności zaniechanie wskazania przyczyn, dla których Sąd Okręgowy uznał za bezsporne, iż spółka (...) nie nabyła skutecznie przedmiotu sporu, a tym samym miała przymiot osoby nieuprawnionej do rozporządzenia rzeczą.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest w całości uzasadniona.

Zarzut naruszenia przepisów postępowania tylko wtedy jest skuteczny, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, co z reguły nie jest możliwe w przypadku błędów uzasadnienia wyroku, które sporządzone jest już po wydaniu orzeczenia, a więc jego wadliwe sporządzenie nie może mieć wpływu na jego treść. Jedynie w przypadku takich uchybień w sporządzeniu uzasadnienia wyroku, które uniemożliwiają sądowi wyższej instancji kontrolę, czy prawo materialne i procesowe zostały prawidłowo zastosowane, zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może okazać się trafny. W takim jednak przypadku uchybienia muszą mieć charakter kwalifikowany, uniemożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej. Należy do nich zaliczyć braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2000 r. IV CKN 216/00, Lex nr 52526, z dnia 21 listopada 2001 r. I CKN 185/01, Lex nr 185101 i z dnia 18 marca 2003 r. IV CKN 1862/00, Lex nr 109420, z dnia 7 lutego 2000, sygn. akt V CKN 606/00, Lex nr 53116 i z dnia 4 października 2012 r., I CSK 632/11, Lex nr 1228532) . Brak wyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, a nawet jej nieprzytoczenie nie uzasadnia samo przez się podstawy zaskarżenia opartej na naruszeniu przez sąd pierwszej instancji art. 328 §

2 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1957 r., 3 CR 187/56, OSPiKA 1957/ 2/ 36, z glosą M. Lisiewskiego). Uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest wprawdzie wadliwe w części dotyczącej wyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, ale wady te nie mają charakteru kwalifikowanego, gdyż przedstawione przez Sąd Okręgowy motywy (brak nabycia przez (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. prawa własności spornego samochodu od (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. na podstawie umowy sprzedaży z dnia 7 lipca 2010 r. z powodu nieuiszczenia ceny sprzedaży) pozwalają prześledzić i ocenić stanowisko w przedmiocie oddalenia powództwa, a tym samym przeprowadzić kontrolę instancyjną.

Niezasadne są również inne zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego. Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktyczne (art. 227 k.p.c.), a dokonał tego na podstawie dowodów z dokumentów, których autentyczności i wiarygodności strony nie kwestionowały. Natomiast zasadnie apelujący zarzuca, iż dokonana ocena prawna określonych zdarzeń prawnych była wadliwa.

Sąd drugiej instancji jako instancja nie tylko kontrolna, lecz także merytoryczna, jest nie tylko uprawniony, ale i zobowiązany, niezależnie od zarzutów apelacji, do rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonania jego własnej oceny prawnej. W razie dostrzeżenia błędów powinien naprawić wszystkie stwierdzone naruszenia prawa materialnego popełnione przez sąd pierwszej instancji, bez względu na to, czy zostały wytknięte w apelacji (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r., II PK 346/09, Lex nr 603423).

Dla rozstrzygnięcia o zasadności powództwa windykacyjnego w pierwszej kolejności Sąd Okręgowy powinien zbadać, czy w wyniku zawarcia w dniu 7 lipca 2010 r. przez (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. jako sprzedającym z (...) spółką z o.o. z siedzibą w W. jako kupującym umowy sprzedaży samochodu osobowego marki B. (...) o numerze nadwozia (...) doszło do przeniesienia własności tej rzeczy ruchomej pomimo nieuiszczenia przez kupującego na rzecz sprzedawcy przelewem w terminie do dnia 14 lipca 2010 r. ceny sprzedaży wynoszącej 144 389, 39 zł netto , a brutto 176 166,04 zł . Okoliczność , iż umowa taka została zawarta nie jest przez strony kwestionowana, a fakt ten potwierdza wystawiona przez (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. Faktura VAT (...) (dowód k- 52) . Faktura jest dokumentem księgowym, rozliczeniowym, jednym z tzw. dowodów źródłowych, stwierdzających dokonanie danej operacji gospodarczej. Wystawienie faktury, następnie przyjęcie przez kontrahenta, zaksięgowanie bez żadnych korekt i zastrzeżeń daje podstawę do domniemania, że dokonywane w ewidencji księgowej zapisy są odzwierciedleniem rzeczywistego stanu, zgodnie z rzeczywistym przebiegiem zafakturowanej operacji gospodarczej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 października 2002 r. , I ACa 219/02, Lex nr 84094). W treści tej faktury (w związku z ustaleniem, że cena sprzedaży zostanie zapłacona dopiero w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy), nie zamieszczono zastrzeżenia w rozumieniu art. 589 k.c., że do chwili całkowitej zapłaty ceny towar pozostaje własnością sprzedawcy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2008 r., IV CSK 87/08, Lex nr 464784, z dnia 10 października 2003 r., II CK 119/02, Lex nr 82268 oraz z dnia 16 września 2003 r., IV CKN 468/01, Lex nr 602299) . Faktura z zastrzeżeniem prawa własności do momentu zapłaty za towar jest nie tylko dowodem księgowym, ale także elementem stosunku cywilnoprawnego. Jej znaczenie powinno być oceniane stosownie do przepisów prawa cywilnego (por. M. Krawczyk, Adnotacje na fakturach VAT, Doradztwo Podatkowe 2008, nr 11, s. 7).Zasadą prawa jest, że umowa sprzedaży rzeczy ruchomych oznaczonych co do tożsamości przenosi ich własność na kupującego już z chwilą jej zawarcia (art. 155 § 1 k.c.). W wypadku zaś umowy sprzedaży rzeczy ruchomych oznaczonych co do gatunku, jak i rzeczy przyszłych własność tych rzeczy przechodzi z chwilą przeniesienia na niego ich posiadania (art. 155 § 1 k.c.). Tym samym własność przedmiotu sprzedaży przechodzi na kupującego zasadniczo już w chwili zawarcia umowy sprzedaży, niezależnie od tego, czy uiszczy on później cenę, czy nie (A. Szpunar, Zastrzeżenie własności sprzedanej rzeczy, PiP 1993, z. 6, s. 29). Taki stan rzeczy może być niekorzystny dla sprzedającego w sytuacji, gdy rzecz jest wydawana przed zapłatą pełnej ceny, a kupujący odmówi później zapłaty pozostałej ceny, zaś sama rzecz zostanie przy tym przekazana osobie trzeciej. Sprzedawcy służy wprawdzie roszczenie o zapłatę ceny, lecz w przypadku niewypłacalności kupującego może się ono okazać nieskuteczne (por. Z. Gawlik - Komentarz do art.589 Kodeksu cywilnego , Lex 2010) . Zabezpieczeniu sytuacji prawnej sprzedającego służy zastrzeżenie z art. 589 k.c., że do chwili całkowitej zapłaty ceny towar pozostaje własnością sprzedawcy. Jednak z

takiej możliwości strony umowy sprzedaży z dnia 7 lipca 2010 r. nie skorzystały.

Umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia własności „rzeczy co do tożsamości oznaczonej” przenosi własność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły (art. 155 § 1 k.c.). Nie ulega wątpliwości, że w takim wypadku przeniesienie własności następuje solo consensu, z mocy umowy zobowiązująco-rozporządzającej, z chwilą jej zawarcia. Istotne jest oczywiście określenie pojęcia rzeczy oznaczonych co do tożsamości. Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 30 grudnia 1988 r., III CZP 48/88 , OSNC1989/ 3/ 36, dotyczącej rękojmi i gwarancji stwierdził, iż „rzeczy oznaczone co do tożsamości to rzeczy niezastępowalne, a zwłaszcza rzeczy wyprodukowane specjalnie dla określonego zindywidualizowanego kontrahenta, charakteryzujące się swoistymi właściwościami. Natomiast rzeczy nowe, produkowane seryjnie, masowo, różniące się tylko pewnymi cechami zewnętrznymi lub zestawem akcesoriów, są rzeczami oznaczonymi tylko co do gatunku. Podstawowym kryterium pozwalającym na rozróżnienie tych dwóch kategorii rzeczy jest zastępowalność lub niezastępowalność rzeczy, a nie ich identyfikacja. Nie nadaje rzeczy charakteru rzeczy oznaczonej co do tożsamości oznaczenie jej samej lub jej zespołów i elementów numerami lub określonymi symbolami. Dlatego też samochód produkowany seryjnie należy zaliczyć do rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku. Nie ma bowiem znaczenia to, że nadwozie czy silnik są zindywidualizowane określonymi cechami czy numerami. Rzecz nie staje się rzeczą określoną co do tożsamości przez sam fakt wyboru rzeczy przez kupującego.” W doktrynie stanowczo odrzucono stosowanie tego poglądu w zakresie mechanizmu (modelu) przeniesienia własności (art. 155 k.c.), przyjmując, że samochód indywidualnie wybrany z całej, szerokiej partii sprzedawanych pojazdów jest rzeczą określoną co do tożsamości, a jego własność przechodzi na kupującego solo consensu, z mocy umowy zobowiązująco-rozporządzającej, z chwilą jej zawarcia (art. 155 § 1 k.c.) (por. E.Gniewek - Kodeks cywilny. Komentarz, Zakamycze, 2001). Pogląd ten Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje . Oznacza to, iż w wyniku zawarcia w dniu 7 lipca 2010 r. przez (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. jako sprzedającego z (...) spółką z o.o. z siedzibą w W. umowy sprzedaży, (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. nabyła prawo własności rzeczy oznaczonej co do tożsamości w postaci samochodu osobowego marki B. (...) o numerze nadwozia (...) już w chwili zawarcia umowy, pomimo braku zapłaty ceny sprzedaży. W rezultacie kupujący jako właściciel był uprawniony do rozporządzenia rzeczą, czyli sprzedaży w dniu 3 sierpnia 2010 r. nabytego pojazdu na rzecz (...) z siedzibą w K..

Strona pozwana odmawiając wydania powodowi spornego samochodu powołała się na fakt złożenia w dniu 18 kwietnia 2011 r. na podstawie art. 491 § 1 k.c. (...) spółce z o.o. z siedzibą w W. oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży z dnia 7 lipca 2010 r. (oświadczenie k- 65). W jej ocenie w związku ze złożeniem tego oświadczenia umowa wygasła z mocą wsteczną, a prawo własności samochodu osobowego marki B. (...) o numerze nadwozia (...) wróciło do (...) spółki z o.o. z siedzibą w W.. Odstąpienie od umowy stanowi prawo kształtujące, które realizowane jest przez jednostronne oświadczenie złożone drugiej stronie umowy, zgodnie z art. 61 k.c. W razie wykonania prawa odstąpienia umowa uważana jest za niezawartą .Skutkiem odstąpienia od umowy jest wygaśnięcie stosunku prawnego z mocą wsteczną – ex tunc i zniesienie dotychczasowego obowiązku świadczenia („zniweczenie umowy”, zniesienie umowy ze skutkiem wstecznym). Moc wsteczna oznacza powrót do stanu, jaki istniał przed zawarciem umowy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1992 r., II CRN 104/92, LEX nr 9088 i z dnia 2 kwietnia 2008 r., III CSK 323/07, Lex nr 453089 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 lipca 2008 r. V ACa 199/08, Biul. SAKa 2008, nr 4, s. 27). Odstąpienie od umowy sprzedaży rzeczy ruchomej na podstawie art. 491 § 1 k.c. powoduje przejście własności tej rzeczy z powrotem na zbywcę. Należy bowiem różnicować skutki odstąpienia od umowy sprzedaży nieruchomości i rzeczy ruchomych, gdyż obrót ruchomościami nie podlega takim ograniczeniom i wymaganiom, jak obrót nieruchomościami, brak zatem podstawy w odniesieniu do ruchomości do przyjęcia jedynie obligacyjnego skutku odstąpienia od umowy sprzedaży (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2003 r., III CZP 80/2002, OSNC 2003/ 11/141). Wykonanie prawa kształtującego w postaci odstąpienia od umowy jest skuteczne jedynie w stosunku do strony tej umowy i nie może naruszać praw osób trzecich. Jeżeli przed złożeniem oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży rzeczy ruchomej została ona zbyta przez kupującego , to pomimo wygaśnięcia umowy ex tunc , przejście prawa własności rzeczy z powrotem na rzecz odstępującego nie będzie możliwe, gdyż zachodzi niemożność świadczenia. Przyczynami niemożności świadczenia mogą być nie tylko okoliczności faktyczne, ale także okoliczności natury prawnej, m.in. skuteczne nabycie prawa własności rzeczy przez

osobę trzecią (por. wyroki Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2002 r., II CKN 1074/00, OSP 2004/ 2/ 19 i z 30 listopada 2006 r., I CSK 272/06, LEX nr 233055). W rezultacie niemożności świadczenia odstępujący od umowy sprzedaży nie może żądać od nabywcy zwrotu rzeczy ruchomej, czyli realnego wykonania zobowiązania (art. 494 k.c.), lecz wyłącznie realizować ewentualne roszczenia odszkodowawcze.

Cywilistyczna ochrona własności to system roszczeń, które przysługują właścicielowi w razie naruszenia jego prawa. Treścią przewidzianego w art. 222 § 1 k.c. roszczenia windykacyjnego, zwanego też roszczeniem wydobywczym (rei vindicatio), jest przyznane właścicielowi żądanie wydania oznaczonej rzeczy przez osobę, która włada jego rzeczą. Legitymowanym do wystąpienia z roszczeniem windykacyjnym jest właściciel rzeczy. W myśl art. 6 k.c. spoczywa na nim ciężar udowodnienia, że przysługuje mu prawo własności. Biernie legitymowana jest osoba, która faktycznie włada cudzą rzeczą bez podstawy prawnej. Na właścicielu spoczywa obowiązek udowodnienia, że pozwany włada rzeczą (art. 6 k.c.). Apelujący wykazał wszystkie przesłanki roszczenia windykacyjnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego powód udowodnił, że przysługuje mu prawo własności spornego samochodu, które nabył od (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. na podstawie umowy sprzedaży z dnia 3 sierpnia 2010 r. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby zawarta umowa była nieważna w rozumieniu art. 58§ 1 k.c. (...) Spółką z o.o. z siedzibą w W., pomimo nieuiszczenia ceny sprzedaży na rzecz (...) spółki z o.o. z siedzibą w W., jako właściciel był uprawniony do zbycia rzeczy. Brak również podstaw do stwierdzenia, iż zawarcie takiej umowy stanowiło czyn niedozwolony popełniony na szkodę strony pozwanej, skoro (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. uzyskane od (...) z siedzibą w K. środki pieniężne z tytułu zapłaty ceny sprzedaży nakazała przekazać wprost na rachunek (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w W. (do czego ostatecznie nie doszło w związku z dokonaniem potrącenia).

Uznając apelację za w pełni uzasadnioną Sąd Apelacyjny na podstawie art.386§ 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że uwzględniając powództwo nakazał (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w W. wydanie (...) z siedzibą w K. samochodu osobowego marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) ,numerze identyfikacyjnym pojazdu (...), posiadającym kartę pojazdu nr A. (...) wraz z kompletem kluczyków - w terminie 3 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku oraz w punkcie 2 w ten sposób, że na podstawie art. 98§ 1 i § 3 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 10. 400 zł (w tym opłata od pozwu w wysokości 6. 783 zł, koszty zastępstwa prawnego 3.600 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł) .

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto stosownie do jego wyniku na art. 98§ 1 i 3 k.p.c. w zw. z art.99 k.p.c., art. 108§ 1 k.p.c. , art.391§ 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1349 z późn.zm.), zasądzają od (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. na rzecz (...) z siedzibą w K. kwotę 9 483 zł (w tym opłata od apelacji w wysokości 6. 783 zł i koszty zastępstwa prawnego 2.700 zł).

-